

Brussel, 24 mei 2018
(OR. en)

9227/18

**Interinstitutioneel dossier:
2016/0190 (CNS)**

JUSTCIV 120

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	Raad
nr. vorig doc.:	8886/18
Nr. Comdoc.:	10767/16
Betreft:	Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de bevoegdheid, de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en betreffende internationale kinderontvoering (herschikking) - Oriënterend debat

I. Stand van zaken

1. De Raad heeft de voorgestelde herschikking van de Verordening Brussel IIbis geregeld besproken sedert de ontvangst van het Commissievoorstel in 2016. De Raad (JBZ) heeft oriënterende debatten gehouden over de volgende aspecten: het horen van het kind in juni 2017, de afschaffing van het exequatur in december 2017 en de rol van de centrale autoriteiten in maart 2018.

2. De voorgestelde herschikte verordening Brussel IIbis valt onder de bijzondere wetgevingsprocedure als bedoeld in artikel 81, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en vereist dat de Raad met eenparigheid van stemmen een besluit neemt¹.
3. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 26 januari 2017 advies uitgebracht over het voorstel van de Commissie. Het Europees Parlement heeft op 18 januari 2018 advies uitgebracht over het Commissievoorstel².
4. De herschikking van Verordening Brussel IIbis is één van de prioriteiten van het Bulgaarse voorzitterschap dat 12 vergaderdagen van de Groep aan het dossier heeft besteed. Het voorzitterschap heeft ook besloten daar nog een dag aan toe te voegen, namelijk 8 juni 2018.
5. Tijdens de informele bijeenkomst van de JBZ-ministers in Sofia op 25 en 26 januari 2018 is gesproken over de belangrijkste uitdagingen met betrekking tot het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten in het kader van Verordening Brussel IIbis en over mogelijke manieren daaraan het hoofd te bieden. Deze bespreking heeft bijgedragen aan vorderingen in de onderhandelingen over de herschikking van Verordening Brussel IIbis.
6. Tijdens het oriënterend debat in de Raad (JBZ) in maart 2018 hebben de ministers besloten een stap te zetten in de richting van versterking van de rol van de centrale autoriteiten door ervoor te zorgen dat zij voldoende personele en financiële middelen hebben, rekening houdend met het subsidiariteitsbeginsel. Daarnaast is erop gewezen dat de samenwerking tussen de centrale autoriteiten beter moet met het oog op verdere versterking van hun belangrijke rol.

¹ Overeenkomstig artikel 3 en artikel 4 bis, lid 1, van Protocol Nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, hebben het Verenigd Koninkrijk en Ierland voorts te kennen gegeven dat zij aan de vaststelling en toepassing van de voorgestelde herschikte verordening Brussel IIbis wensen deel te nemen.

Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol Nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, zal Denemarken niet deelnemen aan de vaststelling van de voorgestelde herschikte verordening Brussel IIbis, die derhalve niet bindend zal zijn voor, noch van toepassing in deze lidstaat.

² <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0017+0+DOC+XML+V0//NL&language=NL>.

7. Het voorzitterschap heeft, gesteund door zijn partners van het voorzitterschapstrio Estland en Oostenrijk en in nauwe samenwerking met de Commissie, de herziene tekst van de hoofdstukken I, II en III gepresenteerd, waardoor de Groep aanzienlijke vooruitgang kon bereiken over veel inhoudelijke en technische kwesties. Het voorzitterschap heeft zich ook gebogen over hoofdstuk IV, de belangrijkste uitdaging van de herschikking. De delegaties hebben gedebatteerd over een eerste herziene tekst van de regels inzake erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen inzake ouderlijke verantwoordelijkheid, met inbegrip van authentieke akten en overeenkomsten, en hebben zich er positief over uitgelaten. Het voorzitterschap wil op basis van deze debatten samen met het aantredende Oostenrijkse voorzitterschap een herziene tekst van dit hoofdstuk opstellen, ter vergemakkelijking van de derde bespreking van dit complexe hoofdstuk.
8. Gezien de huidige stand van zaken in het dossier en de besprekingen in de groep is het voorzitterschap van oordeel dat de volgende belangrijke kwesties baat zouden hebben bij politieke sturing, zodat er zoveel mogelijk vooruitgang kan worden geboekt:
- het vrij verkeer van voorlopige en bewarende maatregelen;
 - plaatsing van het kind in een andere lidstaat;
 - verdere stappen naar volledige afschaffing van het exequatur.
9. Deze drie punten en de andere delen die reeds door de Raad (JBZ) zijn besproken, zullen ertoe bijdragen dat er in de toekomst een breed pakket zal worden samengesteld, waarbij niet mag worden vergeten dat voor dit alles het unanimititeitsvereiste geldt, evenals het beginsel dat er pas een akkoord is als over alle onderdelen overeenstemming is bereikt.

II. De herschikking dient spoedig te worden afgerond

10. Gezien het belang van dit dossier voor alle burgers, en in het bijzonder voor kinderen, is het voorzitterschap van mening dat alles in het werk moet worden gesteld om ervoor te zorgen dat de Raad, na een grondige bespreking, zo spoedig mogelijk zijn standpunt vaststelt betreffende de voorgestelde verordening.

11. De ministers wordt verzocht hun zienswijze te kennen te geven teneinde sturing te geven voor de toekomstige werkzaamheden van de groep in overeenstemming met de voorstellen van het voorzitterschap, rekening houdend met het feit dat de Raad zich ertoe verbindt om nog dit jaar een breed politiek akkoord over dit dossier te bereiken.

III. Sturing voor verdere besprekingen over een aantal specifieke punten in de herschikking

a) Voorlopige en bewarende maatregelen

12. Krachtens Verordening Brussel IIbis mag het gerecht van de lidstaat dat bevoegd is om ten gronde over de zaak te beslissen, voorlopige en bewarende maatregelen nemen die binnen het grondgebied van de Unie circuleren. In spoedeisende gevallen kan het gerecht van een andere lidstaat zulke voorlopige en bewarende maatregelen nemen ter bescherming van het kind (artikel 20). Deze maatregelen hebben echter uitsluitend territoriaal effect in de lidstaat waar zij worden afgekondigd en kunnen op grond van de verordening niet met het kind meereizen.
13. Om de verordening doeltreffender te maken en kinderen nog beter te beschermen, heeft de Commissie voorgesteld dat de voorlopige en bewarende maatregelen die in dringende gevallen worden gelast door het gerecht van een lidstaat dat niet bevoegd is om van het bodemgeschil kennis te nemen, ook met het kind moeten meereizen en in alle andere lidstaten moeten worden erkend en ten uitvoer gelegd totdat zij worden vervangen of opgeheven door andere maatregelen die worden genomen door de lidstaat die op grond van de verordening bevoegd is.
14. Op basis van de besprekingen in de groep stelt het voorzitterschap voor dat voorlopige en bewarende maatregelen, genomen buiten de lidstaat die rechtsmacht heeft ten aanzien van de ouderlijke verantwoordelijkheid, alleen vrij moeten rondgaan in gevallen waarin een concrete behoefte is vastgesteld, teneinde het risico van ondermijning van de bevoegdheidsregels van de verordening zo klein mogelijk te maken. Van een dergelijke concrete behoefte is sprake in gevallen van kinderontvoering wanneer voorlopige en bewarende maatregelen nodig kunnen zijn om de terugkeer van het kind te vergemakkelijken en wanneer het kind groot gevaar loopt op schade bij terugkeer indien dergelijke maatregelen niet worden genomen. De bewarende maatregelen zouden bijvoorbeeld de bepaling kunnen omvatten dat de achtergelaten ouder het kind niet alleen mag zien, maar uitsluitend onder begeleiding.

Vraag 1

15. De ministers wordt verzocht hun standpunt te geven over de vraag of voorlopige en bewarende maatregelen die gelast zijn buiten de lidstaat met rechtsmacht ten aanzien van de ouderlijke verantwoordelijkheid, krachtens deze verordening met het kind mee moeten gaan indien zij gericht zijn op het vergemakkelijken van de terugkeer van een ontvoerd kind.

b) Plaatsing van een kind in een andere lidstaat

16. Indien dit in het beste belang van kind is en de omstandigheden dit vereisen, kunnen de autoriteiten van een lidstaat overwegen het kind in een pleeggezin of een instelling in een andere lidstaat te plaatsen. Krachtens Verordening Brussel IIbis is voorafgaande instemming van de ontvangende lidstaat slechts noodzakelijk indien een interne plaatsing van een kind de tussenkomst van een overheidsinstantie in die lidstaat vereist.
17. De Commissie lichtte toe dat het in de praktijk enkele maanden kan duren voordat is vastgesteld of in een bepaald geval krachtens de verordening toestemming vereist is. Als toestemming vereist is, duren de procedures dikwijls een half jaar of langer aangezien de aangezochte autoriteit geen termijn in acht moet nemen om toestemming te geven of te weigeren.³ Als gevolg van het feit dat de procedures zo lang aanslepen, lijkt het erop dat veel kinderen in de ontvangende lidstaat worden geplaatst terwijl de raadplegingsprocedure nog loopt of zelfs nog niet eens gestart is.⁴ De Commissie heeft — in de trant van artikel 33 van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996⁵ — voorgesteld een autonome toestemmingsprocedure in te voeren voor alle grensoverschrijdende plaatsingen.

³ Commissievoorstel, blz. 11.

⁴ Commissievoorstel, blz. 4.

⁵ Verdrag van 19 oktober 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen.

18. Uit de besprekingen in de werkgroep is gebleken dat er brede steun bestaat voor een toestemmingsvereiste voor alle plaatsingen van een kind in een pleeggezin of een instelling in een andere lidstaat, ongeacht de vraag of bij interne plaatsingen van kinderen de tussenkomst van een overheidsinstantie in die lidstaat vereist is. Aangezien in deze gevallen tijd essentieel is, moet de procedure voor het verlenen van toestemming snel verlopen. Evenals in de huidige verordening zou het ontbreken van toestemming ertoe leiden dat een kind niet in een andere lidstaat kan worden geplaatst.

Vraag 2

19. **De ministers wordt verzocht hun standpunt te geven over de vraag of toestemming vereist moet zijn voor álle plaatsingen van een kind in een andere lidstaat, ongeacht de rol van overheidsinstanties in die lidstaat bij interne plaatsingen van kinderen.**

c) Eén stelsel van erkenning en tenuitvoerlegging met specifieke regels voor "bevoorrechte" beslissingen

20. In december 2017 heeft de Raad (JBZ) besloten het *exequatur* af te schaffen, mits er goede waarborgen zijn. Voorts besloot de Raad dat de werkgroep verder diende te werken om een compromisoplossing te vinden die op aller steun zou kunnen rekenen. Na uitvoerige besprekingen over de te volgen weg op technisch vlak is het voorzitterschap van oordeel dat volgens de nieuwe regels in de herschikte verordening de meeste beslissingen inzake ouderlijke verantwoordelijkheid onder een algemeen stelsel van erkenning en tenuitvoerlegging zouden moeten vallen, terwijl "bevoorrechte" beslissingen gebonden zouden moeten blijven aan speciale regels, mits er goede waarborgen worden ingevoerd wat betreft de beste belangen van het kind en de bescherming van de rechten van de verdediging.

21. Op basis van de besprekingen in de werkgroep sinds het begin van het jaar is het voorzitterschap van mening dat de herziene tekst van hoofdstuk IV moet worden gebaseerd op een systeem dat voorziet in specifieke regels voor "bevoorrechte" beslissingen. Volgens deze regels is een "bevoorrechte" beslissing een in een bepaalde lidstaat genomen beslissing die in een andere lidstaat moet worden erkend zonder dat daartoe enigerlei speciale procedure vereist is en zonder dat verzet tegen de erkenning van deze beslissing openstaat (met uitzondering van onverenigbaarheid). De draagwijdte van een dergelijke beslissing moet nog op technisch niveau bepaald worden (onder meer wat betreft bepaalde toegangsrechten en terugkeerbeslissingen).
22. Het voorzitterschap is van oordeel dat politiek overleg de weg zal effenen voor de toekomstige werkzaamheden betreffende de praktische details van het nieuwe systeem, waarvan de technische aspecten nader door de werkgroep zullen worden bepaald, en die zullen bijdragen tot een succesvolle afronding van de herschikking.

Vraag 3

23. **De ministers wordt verzocht hun standpunt te geven over de vraag of de herschikking moet voorzien in één systeem van erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen inzake ouderlijke verantwoordelijkheid, met speciale regels voor „bevoorrechte” beslissingen.**
